

Deddf Cwricwlwm ac Aseu (Cymru) 2021

2021 dsc 4

RHAN 6

ATODOL

VALID FROM 01/09/2022

Iechyd meddwl a lles emosiynol

63 Dyletswydd i roi sylw i iechyd meddwl a lles emosiynol plant a phobl ifanc

- (1) Rhaid i berson o fewn is-adran (2), wrth arfer unrhyw swyddogaeth a roddir gan neu o dan y Ddeddf hon, roi sylw i iechyd meddwl a lles emosiynol plant a phobl ifanc y mae arfer y swyddogaeth yn debygol o effeithio arnynt.
- (2) Y personau yw—
 - (a) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
 - (b) corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
 - (c) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir;
 - (d) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion;
 - (e) y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion;
 - (f) person sy'n darparu addysgu a dysgu ar gyfer plentyn ac eithrio mewn ysgol a gynhelir, ysgol feithrin a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o [Ddeddf Addysg 1996 \(p. 56\)](#);
 - (g) awdurdod lleol yng Nghymru.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 14/06/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau nad ydynt yn ddilys ar gyfer y pwynt mewn amser hwn. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

II A. 63 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 84\(2\)](#)

VALID FROM 01/09/2022

Confensiynau'r Cenedloedd Unedig

64 Dyletswydd i hybu gwybodaeth am Gonfensiynau'r Cenedloedd Unedig ar hawliau plant a hawliau pobl ag anableddau a dealltwriaeth o'r Confensiynau hynny

- (1) Rhaid i bennaeth a chorff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir hybu gwybodaeth am Ran 1 o CCUHP, ac am CCUHPA, a dealltwriaeth ohonynt, ymhlith y rheini sy'n darparu addysgu a dysgu mewn cysylltiad â chwricwlwm yr ysgol.
- (2) Rhaid i ddarparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir hybu gwybodaeth am Ran 1 o CCUHP, ac am CCUHPA, a dealltwriaeth ohonynt, ymhlith y rheini sy'n darparu addysgu a dysgu mewn cysylltiad â'r cwricwlwm i blant y darperir yr addysg honno ar eu cyfer.
- (3) Rhaid i'r awdurdod lleol, y pwyllgor rheoli (os oes un) a'r athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion hybu gwybodaeth am Ran 1 o CCUHP, ac am CCUHPA, a dealltwriaeth ohonynt, ymhlith y rheini sy'n darparu addysgu a dysgu mewn cysylltiad â'r cwricwlwm ar gyfer yr uned.
- (4) Rhaid i awdurdod lleol yng Nghymru hybu gwybodaeth am Ran 1 o CCUHP, ac am CCUHPA, a dealltwriaeth ohonynt, ymhlith y rheini sy'n darparu addysgu a dysgu ac eithrio mewn uned cyfeirio disgyblion o dan drefniadau a wneir gan yr awdurdod o dan adran 19A o [Ddeddf Addysg 1996 \(p. 56\)](#).

(5) Yn yr adran hon—

ystyr “CCUHP” (“*UNCRC*”) yw Confensiwn y Cenedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn a fabwysiadwyd ac a agorwyd i'w lofnodi, ei gadarnhau a'i gytuno gan benderfyniad y Cynulliad Cyffredinol 44/25 dyddiedig 20 Tachwedd 1989; ac mae Rhan 1 o CCUHP i'w thrin fel pe bai'n cael effaith—

(a) fel y'i nodir am y tro yn Rhan 1 o'r Atodlen i [Fesur Hawliau Plant a Phobl Ifanc \(Cymru\) 2011 \(mccc 2\)](#), ond

(b) yn ddarostyngedig i unrhyw ddatganiad neu neilltuad fel y'i nodir am y tro yn Rhan 3 o'r Atodlen honno;

ystyr “CCUHPA” (“*UNCRPD*”) yw Confensiwn y Cenedloedd Unedig ar Hawliau Pobl ag Anableddau a'i brotocol dewisol a fabwysiadwyd ar 13 Rhagfyr 2006 gan benderfyniad y Cynulliad Cyffredinol A/RES/61/106 ac a agorwyd i'w lofnodi ar 30 Mawrth 2007; ac mae i'w drin fel pe bai'n cael effaith yn ddarostyngedig i unrhyw ddatganiad neu neilltuad a wnaed gan Lywodraeth y Deyrnas Unedig ar ôl ei gadarnhau, ac eithrio pan fo'r datganiad neu'r neilltuad wedi ei dynnu'n ôl wedi hynny.

*Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 14/06/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau nad ydynt yn ddilys ar gyfer y pwynt mewn amser hwn.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6. (See end of Document for details)*

Gwybodaeth Cychwyn

I2 A. 64 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 84\(2\)](#)

VALID FROM 01/09/2022

Cydweithredu a hwyluso

65 Dyletswydd i gydweithredu

- (1) Rhaid i berson o fewn is-adran (2) geisio ymrwymo i drefniadau cydweithredu—
- â pherson arall o fewn yr is-adran honno, neu
 - â chorff llywodraethu sefydliad yng Nghymru o fewn y sector addysg bellach,
- os yw'r person yn ystyried y byddai ymrwymo i drefniadau o'r fath yn hwyluso arfer swyddogaeth a roddir i'r person gan neu o dan y Ddeddf hon.
- (2) Y personau yw—
- pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
 - corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
 - darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir;
 - yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion;
 - y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion;
 - awdurdod lleol yng Nghymru.
- (3) Os yw person yn ceisio ymrwymo i drefniadau cydweithredu â pherson arall yn unol ag is-adran (1), rhaid i'r person arall ystyried y cais.
- (4) Yn yr adran hon, ystyr “trefniadau cydweithredu” yw—
- trefniadau a wneir wrth arfer y pwerau cydlafurio a ddisgrifir yn adran 5 o [Fesur Addysg \(Cymru\) 2011 \(mccc 7\)](#), neu
 - trefniadau o fath tebyg a wneir gan neu gyda—
 - pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir,
 - darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir,
 - yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion, neu
 - pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 65 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 84\(2\)](#)

66 Dyletswyddau Gweinidogion Cymru i hwyluso cyflawni swyddogaethau

- (1) Rhaid i Weinidogion Cymru arfer eu swyddogaethau gyda golwg ar hwyluso cyflawni swyddogaethau, gan bersonau o fewn is-adran (2), a roddir iddynt gan neu o dan Rannau 2 i 4.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 14/06/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau nad ydynt yn ddilys ar gyfer y pwynt mewn amser hwn. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6. (See end of Document for details)

(2) Y personau yw—

- (a) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
- (b) corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
- (c) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir;
- (d) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion;
- (e) y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion;
- (f) person sy'n darparu addysgu a dysgu ar gyfer plentyn ac eithrio mewn ysgol a gynhelir, ysgol feithrin a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o [Ddeddf Addysg 1996 \(p. 56\)](#);
- (g) awdurdod lleol yng Nghymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I4 A. 66 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 84\(2\)](#)

67 Dyletswyddau awdurdodau lleol i hwyluso cyflawni swyddogaethau

- (1) Rhaid i awdurdod lleol yng Nghymru arfer ei swyddogaethau gyda golwg ar hwyluso cyflawni swyddogaethau, gan bersonau o fewn is-adran (2), a roddir iddynt gan neu o dan Rannau 2 i 4.
- (2) Y personau yw—
 - (a) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir, a gynhelir gan yr awdurdod lleol;
 - (b) corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir, a gynhelir gan yr awdurdod lleol;
 - (c) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir, a sicrheir gan yr awdurdod lleol;
 - (d) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion a gynhelir gan yr awdurdod lleol;
 - (e) y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion a gynhelir gan yr awdurdod lleol.
- (3) Mae is-adran (4) yn gymwys pan fo awdurdod lleol yn gwneud trefniadau o dan adran 19A o [Ddeddf Addysg 1996 \(p. 56\)](#) ar gyfer darparu addysg i blentyn ac eithrio—
 - (a) mewn ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir, a gynhelir gan yr awdurdod lleol, neu
 - (b) mewn uned cyfeirio disgyblion a gynhelir gan yr awdurdod lleol.
- (4) Rhaid i'r awdurdod arfer ei swyddogaethau gyda golwg ar hwyluso cyflawni, gan bersonau o fewn is-adran (5), eu swyddogaethau perthnasol.
- (5) Y personau yw—
 - (a) pan fo'r addysg yn cael ei darparu i'r plentyn mewn ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir, a gynhelir gan awdurdod lleol arall, bennaeth a chorff llywodraethu'r ysgol;
 - (b) pan fo'r addysg yn cael ei darparu i'r plentyn mewn uned cyfeirio disgyblion a gynhelir gan awdurdod lleol arall, yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am yr uned, y pwyllgor rheoli ar gyfer yr uned (os oes un) a'r awdurdod hwnnw;

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 14/06/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau nad ydynt yn ddilys ar gyfer y pwynt mewn amser hwn. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6. (See end of Document for details)

- (c) pan fo'r addysg yn cael ei darparu ar gyfer y plentyn ac eithrio mewn ysgol a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion, unrhyw berson sy'n ei darparu.
- (6) “Swyddogaethau perthnasol” person o fewn is-adran (5) yw'r swyddogaethau a roddir i'r person hwnnw, gan neu o dan Rannau 2 i 4, mewn cysylltiad â'r addysg.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 A. 67 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 84\(2\)](#)

PROSPECTIVE

Y Gymraeg

68 Dyletswydd Gweinidogion Cymru i hybu mynediad etc at gyrsiau astudio cyfrwng Cymraeg

- (1) Rhaid i Weinidogion Cymru hybu mynediad at gyrsiau astudio a addysgir drwy gyfrwng y Gymraeg, ac argaeledd y cyrsiau hynny, ar gyfer plant y mae'r Ddeddf hon yn gymwys iddynt.
- (2) Yn yr adran hon, ystyr “cwrs astudio” yw cwrs addysg neu hyfforddiant—
- (a) sy'n arwain at ffurf ar gymhwyster neu set o ffurfiau ar gymhwyster a gymeradwyir o dan Ran 4 o [Ddeddf Cymwysterau Cymru 2015 \(dccc 5\)](#) neu a ddynodir o dan Ran 5 o'r Ddeddf honno, neu
- (b) a ddynodir gan Weinidogion Cymru o dan adran 34(8) o'r Ddeddf honno.

Gwybodaeth Cychwyn

I6 A. 68 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 84\(2\)](#)

Darpariaeth benodol ar gyfer lleoliadau pellach etc

69 Pŵer i wneud darpariaeth ar gyfer plant sy'n cael addysg mewn mwy nag un lleoliad etc

- (1) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth ar gyfer addysgu a dysgu sydd i'w sicrhau i blant o'r oedran ysgol gorfodol y mae'r adran hon yn gymwys iddynt ac mewn cysylltiad ag addysgu a dysgu o'r fath.
- (2) Mae'r adran hon yn gymwys i blentyn sy'n ddisgybl cofrestredig mewn ysgol a gynhelir—
- (a) os darperir addysg ar gyfer y plentyn, naill ai yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o [Ddeddf Addysg 1996 \(p. 56\)](#) neu fel arall—
- (i) mewn ysgol arall a gynhelir, neu
- (ii) mewn ysgol feithrin a gynhelir;
- (b) os darperir addysg ar gyfer y plentyn o dan adran 19A o [Ddeddf Addysg 1996](#) mewn uned cyfeirio disgyblion;

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 14/06/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau nad ydynt yn ddilys ar gyfer y pwynt mewn amser hwn. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6. (See end of Document for details)

- (c) os darperir addysg ar gyfer y plentyn o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996, ac eithrio mewn uned cyfeirio disgyblion, ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir.
- (3) Mae'r adran hon yn gymwys i blentyn sy'n ddisgybl cofrestredig mewn ysgol feithrin a gynhelir—
- (a) os darperir addysg ar gyfer y plentyn, naill ai yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996 neu fel arall—
 - (i) mewn ysgol feithrin arall a gynhelir, neu
 - (ii) mewn ysgol a gynhelir;
 - (b) os darperir addysg ar gyfer y plentyn mewn uned cyfeirio disgyblion;
 - (c) os darperir addysg ar gyfer y plentyn o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996, ac eithrio mewn uned cyfeirio disgyblion, ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir.
- (4) Mae'r adran hon yn gymwys i blentyn sy'n ddisgybl cofrestredig mewn uned cyfeirio disgyblion os darperir addysg ar gyfer y plentyn, yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996—
- (a) mewn uned cyfeirio disgyblion arall, neu
 - (b) ac eithrio mewn uned cyfeirio disgyblion neu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir.
- (5) Mae'r adran hon yn gymwys i blentyn—
- (a) os nad yw'r plentyn yn hŷn na'r oedran ysgol gorfodol, a
 - (b) os yw'r plentyn o ddisgrifiad a bennir yn y rheoliadau.
- (6) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon hefyd wneud darpariaeth ar gyfer gwneud a gweithredu, ac mewn cysylltiad â gwneud a gweithredu, trefniadau ar gyfer asesu'r materion a ganlyn—
- (a) y cynnydd a wneir gan blant y mae'r adran hon yn gymwys iddynt;
 - (b) y camau nesaf yn eu cynnydd;
 - (c) yr addysgu a dysgu y mae ei angen i wneud y cynnydd hwnnw.
- (7) Caiff y rheoliadau—
- (a) rhoi swyddogaethau i berson o fewn is-adran (8);
 - (b) cymhwyso darpariaeth a wneir gan neu o dan y Ddeddf hon mewn cysylltiad â phlant y mae'r adran hon yn gymwys iddynt, gydag addasiadau neu hebddynt;
 - (c) darparu i ddarpariaeth a wneir gan neu o dan y Ddeddf hon, a fyddai fel arall yn gymwys mewn cysylltiad â'r plant hynny, beidio â bod felly.
- (8) Y personau yw—
- (a) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
 - (b) corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
 - (c) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion;
 - (d) y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion;
 - (e) person sy'n darparu addysgu a dysgu ar gyfer plentyn ac eithrio mewn ysgol a gynhelir, ysgol feithrin a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996;
 - (f) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir;
 - (g) awdurdod lleol yng Nghymru.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 14/06/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau nad ydynt yn ddilys ar gyfer y pwynt mewn amser hwn. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

- I7** A. 69 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 84(2)**
- I8** A. 69 mewn grym ar 14.6.2022 at ddibenion penodedig gan O.S. 2022/652, **ergl. 3(b)**

VALID FROM 01/09/2022

70 Pŵer i gymhwyso'r Ddeddf i blant sy'n cael eu cadw'n gaeth a phobl ifanc sy'n cael eu cadw'n gaeth

- (1) Caiff rheoliadau gymhwyso darpariaethau yn y Ddeddf hon, gydag addasiadau neu hebddynt—
- (a) i blant sy'n cael eu cadw'n gaeth yng Nghymru o ddisgrifiad a bennir yn y rheoliadau, a
- (b) i bobl ifanc sy'n cael eu cadw'n gaeth yng Nghymru o ddisgrifiad a bennir yn y rheoliadau.
- (2) Yn yr adran hon, ystyr plentyn sy'n cael ei gadw'n gaeth neu berson ifanc sy'n cael ei gadw'n gaeth yw plentyn neu berson ifanc sy'n cael ei gadw'n gaeth yn unol—
- (a) â gorchymyn a wneir gan lys, neu
- (b) â gorchymyn adalw a wneir gan yr Ysgrifennydd Gwladol.

Gwybodaeth Cychwyn

- I9** A. 70 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 84(2)**

VALID FROM 01/09/2022

Canllawiau

71 Dyletswydd i roi sylw i ganllawiau

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau mewn perthynas ag arfer swyddogaethau a roddir gan neu o dan y Ddeddf hon.
- (2) Cyn dyroddi canllawiau o dan yr adran hon, rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r personau y maent yn meddwl eu bod yn briodol (os oes rhai).
- (3) Wrth arfer eu swyddogaethau, rhaid i'r personau a ganlyn roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru o dan yr adran hon—
- (a) pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
- (b) corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir;
- (c) darparwr addysg feithrin a gyllidir ond nas cynhelir;
- (d) yr athro neu'r athrawes sydd â chyfrifoldeb am uned cyfeirio disgyblion;
- (e) y pwyllgor rheoli ar gyfer uned cyfeirio disgyblion;

*Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 14/06/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn
(hon) part yn cynnwys darpariaethau nad ydynt yn ddilys ar gyfer y pwynt mewn amser hwn.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys
ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6. (See end of Document for details)*

- (f) person sy'n darparu addysgu a dysgu ar gyfer plentyn, ac eithrio mewn ysgol a gynhelir, ysgol feithrin a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion, yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o [Ddeddf Addysg 1996 \(p. 56\)](#);
- (g) awdurdod lleol yng Nghymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I10 A. 71 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 84\(2\)](#)

Statws

Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 14/06/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau nad ydynt yn ddilys ar gyfer y pwynt mewn amser hwn.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021, RHAN 6.